

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19251/2024
09.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог мал. АА из ..., чији је законски заступник мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Петковић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ВВ из ..., чији је пуномоћник Светлана Цокић, адвокат из ... и против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Петковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању по тужби и ради измене одлуке о вршењу родитељског права, издржавању и уређењу личних односа, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 155/24 од 18.04.2024. године, у седници одржаној 09.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 155/24 од 18.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мајданпеку П2 67/21 од 15.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тужени-противтужилац тражио да се изврши измена одлуке о вршењу родитељског права над заједничким малолетним дететом странака из пресуде Основног суда у Мајданпеку П2 22/17 од 16.03.2017. године на начин да се малолетно дете повери туженом-противтужиоцу на самостално вршење родитељског права. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тужени-противтужилац тражио да се тужена ББ из ... обавезе да на име издржавања малолетног АА из ... плаћа месечно износ од 25% који остварује код свог послодавца у Основној школи „ГГ“ у ... и то обуставом од стране обрачунске службе њеног послодавца и уплатом тог износа на рачун туженог-противтужиоца, ближе означеног у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тужени-противтужилац тражио да се уреди начин виђења малолетног тужиоца-противтуженог са његовом мајком ББ из ..., те да се на тај начин и у том погледу измени пресуда Основног суда у Мајданпеку П2 22/17 од 16.03.2017. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тужени-противтужилац

тражио да се измени пресуда Основног суда у Мајданпеку П2 22/17 од 16.03.2017. године на начин да се смањи висина његове обавезе издржавања према малолетном детету тако да месечно износи 15% од зараде коју остварује код свог послодавца. Ставом петим изреке, усвојен је тужбени захтев па је обавезан тужени-противтужилац да на име свог доприноса за издржавање мал. тужиоца-противтуженог плаћа месечно износ од 25% од зараде коју остварује код свог послодавца АД „....“ Београд почев од 15.01.2024. године па убудуће све док за то постоје законски услови и то уплатом на рачун законског заступника малолетног тужиоца-противтуженог – његове мајке, са ЛМБГ и бројем текућег рачуна који се води код „НЛБ Комерцијалне Банке“ АД Београд, све ближе наведено у том ставу изреке, са налогом послодавцу туженог-противтужиоца, чији су МБ и ПИБ ближе наведени у том ставу изреке, да поступа по овој пресуди под претњом сношења законских последица за непоступање, те се у том погледу и на наведени начин мења пресуда Основног суда у Мајданпеку П2 22/17 од 16.03.2017. године. Ставом шестим изреке, измењено је решење Основног суда у Мајданпеку П2 67/21 од 10.03.2022. године, исправљено решењем истог суда П2 67/21 од 13.06.2022. године, у погледу послодавца туженог-противтужиоца тако што се уместо „Србија Зијин Копер“ ДОО Бор из Бора, ставља АД „....“ Београд, оба са МБ и ПИБ ближе одређеним у том ставу изреке, док је у преосталом делу то решење остало непромењено. Ставом седмим изреке, одређено је да жалба не задржава извршење решења о привременој мери и исто је извршено даном доношења 15.01.2024. године, а важиће до правноснажног окончања поступка. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 155/24 од 18.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог-противтужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, трећем, четвртом и петом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу осмом изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени-противтужилац да мал. тужиоцу-противтуженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 193.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев мал. тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац-противтужени је дао одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП јер је одлучивао на основу чињеничног стања које је утврђено у првостепеној пресуди. Указивање ревидента на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374.

став 2. тачка 12. ЗПП, није било предмет оцене овог суда јер се ради о повреди које се не може сматрати ревизијским разлогом у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, мал. тужилац-противтужени рођен је ...2015. године. По престанку ванбрачне везе његових родитеља (2017. године), правноснажном пресудом Основног суда у Мајданпеку П2 22/17 од 16.03.2017. године мал. тужилац-противтужени поверен је мајци на самостално вршење родитељског права, уз обавезу оца, овде туженог-противтужиоца, да доприноси његовом издржавању са 25% од зараде коју остварује у ОШ „ДД“ у ..., почев од 01.04.2017. године па убудуће док за то постоје услови и уређен начин виђења са оцем (на основу споразума родитеља). Малолетни тужилац-противтужени има постављене дијагнозе: „мешовити специфични поремећај у развоју и експресивном говору“, „лака ментална ретардација“ и „атипични аутизам“, због чега често одлази код логопеда, као и на лекарске контроле у Београд (Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију). Похађа први разред основне школе, а укључен је у програм инклузивног образовања. Већину трошкова његовог лечења покрива Фонд здравственог осигурања. Прима накнаду по основу туђе неге и помоћи. Месечне потребе мал. тужиоца-противтуженог износе 41.000,00 динара. Живи са мајком у ..., у стану њених родитеља, који јој помажу око његовог чувања.

Мајка мал. тужиоца-противтуженог ради у ОШ „ГГ“ у ... (одвојено одељење у ...), и њена просечна зарада износи 70.582,97 динара месечно. Има трошкове на име превоза до посла (18.000,00 динара месечно), комуналија за стан и поводом одласка за Београд (када води дете на контролу), као и трошкова за лечење детета (које не покрива Фонд за здравствено осигурање). нема законску обавезу издржавања још неког лица. Тужени-противтужилац живи у ... (општина ...). Након доношења претходне судске одлуке о издржавању малолетног детета (када је радио у основној школи), променио је посао и фирму тако што је најпре засновао радни однос код послодавца „Зијин Копер“ ДОО Бор, а од 20.11.2023. године код послодавца АД „... Србије“ Београд, са зарадом од 84.931,86 динара месечно. Тренутно живи у ... . Има трошкове на име изнајмљивања стана (25.000,00 динара месечно), плаћања комуналија и превоза. Редовно обилази и помаже оца који је дијабетичар.

Према мишљењу Центра за социјални рад у Мајданпеку, оба родитеља имају адекватне родитељске капацитете (мајка је учитељица, отац је био наставник и директор школе, а у оквиру својих послова додатно су обучени педагошким вештинама), високо мотивисана да брину и негују свога сина, чије су потребе специфичне како би биле задовољене на адекватан начин, али међу њима не постоји довољан степен сарадње. Није целисходна измена одлука о вршењу родитељског права, нити је то у интересу малолетног детета које има посебне потребе, треба му 24 часовни надзор због здравствених проблема које има, упућеност детета на мајку и њену мотивисаност да задовољи његове потребе, као и да би било нецелисходно за дете промени средину, при чему није доказно да мајка не обавља дужност старања о детету ометеном у развоју на адекватан начин и да због недостатка психичког вештачења статуса детета не може правилно одлучити у тој правној ствари, при чему мајка није занемаривала дете у смислу да га није водила на лекарске прегледе (како је то тврдио отац), компетентан је родитељ, има подршку шире породице, тако да даље родитељско право треба да врши мајка малолетног детета. У интересу је малолетног детета да остане у школи у којој је уписано у први разред у оквиру инклузивног образовања.

Током поступка, привременом мером П2 67/21 од 10.03.2022. године, исправљеном решењем П2 72/21 од 13.06.2022. године, привремено је уређен спорни однос странака обавезивањем туженог-противтужиоца да доприноси издржавању мал. тужиоца-противтуженог у месечном износу од 25% од зараде коју остварује код свог новог послодавца (како је то наведено у решењу).

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су одбили противтужбени захтев позивајући се на одредбе чланова 6. став 1., 61. став 1., 77. став 3. и 266. став 1. и 270. Породичног закона, а усвојили тужбени захтев позивајући се на одредбе чланова 160., 162. став 3. и 164. овог закона.

По оцени Врховног суда побијана другостепена пресуда је заснована на правилној примени материјалног права.

Чланом 3. став 1. Конвенције о правима детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце, без обзира на то да ли их предузимају јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела, најбољи интереси детета су од првенственог значаја. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законских старатеља и других појединаца који су правно одговорни за дете и да ће у том циљу предузети све потребне законодавне и административне мере.

Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Чланом 266. став 1. Породичног закона прописано је да је у спору за заштиту детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одлука о вршењу родитељског права може се променити када се значајније измене околности које су постојале у време њеног доношења.

По оцени Врховног суда, имајући у виду цитиране одредбе Конвенције о правима детета и одредбе чланова 6. став 1., 61. став 1., 77. став 3. и 266. став 1. у вези одредбе члана 270. Породичног закона, као и утврђено чињенично стање, правилан је закључак нижестепених судова да нису испуњени услови за измену раније судске одлуке у погледу вршења родитељског права којом је мал. тужилац-противтужени (тада узраста две године) поверен мајци на самостално вршење родитељског права, а последично и за измену начина уређења личних односа и промене дужника издржавања, руководећи се најбољим интересом мал. детета. Оваква одлука заснована је на налазу и мишљењу надлежног Центра за социјални рад према којем је мал. тужилац-противтужени (који је у време подношења тужбе био дете предшколског узраста), за које је касније установљено да је дете са посебним потребама (са више дијагноза) због којих је укључен у образовни систем у оквиру инклузивног програма образовања на основу мишљења надлежне Интерресорне комисије, због чега му треба 24 часовни надзор, упућен је на мајку и њену породицу од друге године живота,

односно познату средину у којој живи, а мајка је мотивисана да задовољи његове потребе. Током поступка тужени-противтужилац није доказао да мајка дужност старања о детету са сметњама у развоју не обавља на адекватан начин. Налаз и мишљење Центра за социјални рад дати су у складу са правилима струке, на основу увида у здравствене, породичне и социјалне прилике мал. детета и оба родитеља. У таквој ситуацији, супротно наводима ревизије, није било неопходно вештачење родитељских капацитета странака и психичког статуса детета који доказни предлог је првостепени суд одбио, имајући у виду да су се стручна лица Центра за социјални рад (међу којима је био и психолог) у више наврата изјашњавали о родитељским компетентцијама и психичком статусу детета (писмено и усмено у виду саслушања пред судом), одговарајући на примедбе туженог-противтужиоца, на основу мишљења Интерресорне комисије, актуелне медицинске документације (из које произилази да се развој детета прати од стране релевантних здравствених установа) и прибављеног извештаја школе коју дете похађа према којем је код њега постигнут одређени напредак.

Поред тога, правилно су нижестепени судови, позивајући се на чланове 160., 162. став 3. и 164. Породичног закона, закључили да нису испуњени услови за измену претходне судске одлуке смањењем висине обавезе туженог-противтужиоца да доприноси издржавању мал. тужиоца-противтуженог, како је то тражено противтужбеним захтевом, а да су испуњени услови за измену раније судске одлуке у погледу висине обавезе туженог-противтужиоца да доприноси издржавању мал. тужиоца-противтуженог, што је предмет тужбеног захтева. Према члану 164. Породичног закона, висина издржавања може се смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. И по оцени Врховног суда, промениле су се околности које су постојале у време доношења раније судске одлуке (пресуда Основног суда у Мајданпеку П2 22/17 од 16.03.2017. године) којом је утврђена обавеза туженог-противтужиоца да доприноси издржавању мал. детета на основу споразума родитеља, у висини од 25% од зараде коју је тада остваривао у основној школи, утолико што је у време подношења тужбе (22.09.2021. године) поверилац издржавања дете предшколског узраста (у међувремену је стасало за похађање основне школе) са повећаним потребама због развојних потешкоћа, док дужник издржавања зараду остварује код другог послодавца што упућује на закључак о побољшању његових имовинских прилика. Доказа за супротно није било. Износом од 25% (који није мењан у односу на ранију судску одлуку) у односу на зараду од приближно 85.000,00 динара коју дужник издржавања остварује код садашњег послодавца, што чини износ од око 21.500,00 динара месечно, биће адекватно задовољене потребе мал. детета које су утврђене на износ од 41.000,00 динара месечно, имајући у виду све околности конкретног случаја (узраст детета, његове животне потребе на месечном нивоу, потребе везане за његово здравствено стање и друге потребе), чије задовољење има приоритет у односу на потребе туженог-противтужиоца као дужника издржавања. Уз допринос и мајке малолетног детета издржавању и накнаду коју прима по основу туђе неге и помоћи, обезбедиће се задовољење његових потреба неопходних за правилан раст и развој и омогућити такав ниво животног стандарда који ужива и родитељ - дужник издржавања.

Ревизијски наводи којима се указује на проблеме у комуникацији родитеља када је реч о активностима везаним за праћење здравственог стања детета немају утицаја на

другачију одлуку, већ евентуално могу бити предмет предузимања мера корективног надзора од стране Центра за социјални рад у односу на родитеље. Ни мишљење и процена ревидента о томе коју школу треба да похађа мал. дете нису од утицаја код постојања мишљења надлежне Интерресорне комисије која је извршила процену способности детета да похађа редовну школу уз инклузивни програм образовања. Осталим наводима ревизије тужени-противтужилац у претежном делу понавља наводе који су изнети у жалби, који су били предмет правилне оцене од стране другостепеног суда.

На основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци.

Приликом доношења одлуке Врховни суд је имао у виду да су нижестепени судови услед очигледне погрешке у писању у уводу одлука које су донели пропустили да наведу као тужену ББ по тужби туженог-противтужиоца ВВ, коју могу да отклоне доношењем решење о исправци на основу члана 362. ЗПП.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић